



Tampereen seudun Osaava
Monialaiset oppimiskokonaisuudet 2015

Turvallinen ja terveellinen oppimisympäristö oppilaan arvioimana

Kirjoittajat: Jouni Kaipainen, Raimo Laaksonen

Julkaisuvuosi: 2015

Tiivistelmä

Turvallisuus ja terveellisyys ovat perustavia teemoja koulussa. Oppilaat ja opettajat tiedostavat turvallisuuden ja terveellisuuden omista lähtökohdistaan ja yhteisöstään käsin. Turvallisuus- ja terveellisyystietous lisäävät oppimishyvinvointia ja työhyvinvointia koulussa. Molempien sovellustaitoa voidaan lisätä omakohtaisella asioihin perehtymisellä, määrittelyllä ja tutkimisella. Oma oppimisympäristöä voi havainnoida sekä turvallisuuden, että terveellisuuden näkökulmasta. Tämä toiminta opettaa oppilaita kiinnittämään huomiota omassa koulussa oleviin mahdollisiin vaaranpaikkoihin, omaan käyttäytymiseen, riskien minimoimiseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä varautumaan tulevien työympäristöjensä vaarojen ja riskien arviointiin.

Oppiaineet: äidinkieli, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous, fysiikka ja kemia

Kouluaste: perusopetus

Luokkataso: 1.-9.

Kesto: 1 teemapäivä

Lähtökohdat

Kouluissa tehdään viranomaistyönä työn vaarojen arviointia ja terveydellisten olojen tarkastelua moniammatillisen työryhmän toimesta muutaman vuoden välein. Oppilaan näkökulmasta turvallisuus- ja terveellisyysarviointia voidaan tehdä siten, että oppilaitoksen asiakkaat eli oppilaat oppivat tiedostamaan oppimisympäristönsä turvallisuus- ja terveellisyysasiat. Arviointia on mahdollista tehdä esim. sopivien lomakkeiden tai toimintakorttien avulla.

Oppimistavoitteet

Oppilaat oppivat arvioimaan oppimisympäristönsä turvallisuus- ja terveellisyystekijöitä.

Yleisiä taitotavoitteita:

- tiedonhaku
- yhteistyötaidot
- digitaidot
- vuorovaikutustaidot
- yhteistoiminta.

Valmistelut ennen toteutusta

Varataan havainnointilomakkeet (joissa on havainnointiin tarvittavat teemat) ja havainnointivälineet (kynä, A4, kännykkä, tabletit).

Tutkivan oppimisen tyypisistä työskentelystä oppilaiden kanssa kameraa käyttäen voi lukea Ismo Kiesiläisen blogista:

<http://timpu.blogspot.fi/2014/11/ka-merakyna-avain-monilukutaitoon.html>

Tietotekniset välineet

Paperia ja kynä, havainnointilomake, tabletit, tietokoneet, kännykät, oppimusalustat

Aikataulu ja työskentelyvaiheet

Aloitus (20 min.) - Opettaja alustaa mitä turvallisuus ja terveellisyys oppimisympäristössä tarkoittaa.

Ryhmissä (2-3 oppijaa) tutkivaa havainnointia turvallisuudesta ja terveellisyydestä (1 tunti) - valokuvat, piirrokset, muistiinpanot ranskalaisin viivoin

Ryhmissä (2-3 oppijaa) turvallisuus- ja terveellisyshavaintojen aukikirjoittamista ja kehittämis ehdotuksia (1-2 oppituntia) - ryhmä kirjoittaa havaintonsa koosteeksi.

Purku (ryhmät esittelevät havaintonsa toisille ryhmille) - kuvat, piirrokset (1 oppitunti)

Oppilaiden turvallisuus- ja terveellisyshavainnot ja niiden koosteet viedään käsiteltäväksi oppilaskunnan hallituksen kokoukseen, opettajainkokoukseen, vanhempainyhdistykseen, koulun terveydellisten olojen tarkastukseen tai Lasten Parlamenttiin.

Arvioinnin toteuttaminen

Turvallisuutta ja terveellisyttä havainnoivien sanojen käytön soveltaminen ja niiden määrä tekstissä, ryhmän kirjallinen ja kuvallinen tuotos, ja vertaisarviointi (ryhmät arvioivat toistensa tuotokset) asteikolla 4-10.

Linkkejä ja lähteitä

Hietanen-Peltola, M. & Korpilahti, U. (toim.) (2015). Terveellinen, turvallinen ja hyvinvoiva oppilaitos. Opas ympäristön ja yhteisön monialaiseen tarkastamiseen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Tampere: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. <https://www.julkari.fi/handle/10024/126936>

Esimerkki:

Koiviston koulu, 2. luokka, 20 oppilasta.
Aloitus (20 min.) - Opettaja alusti mitä turvallisuus ja terveellisyys oppimisympäristössä tarkoittaa.

Ryhmissä (2-3 oppijaa) tutkivaa havainnointia turvallisuudesta ja terveellisyydestä (1 tunti) - valokuvat, piirroksset, muistiinpanot ranskalaisin viivoin. Opettaja jakoi oppilaille tyhjä lipukkeet, joihin oppilas sai kirjoittaa yhden sanan, joka tarkoitti hänen tai ryhmän tekemää turvallisuushavaintoa. Oppilasryhmä sai kameran dokumentoidakseen turvallisuushavaintonsa. Oppilaat tekivät turvallisuushavaintoja pareittain ja ryhmässä välituntialueella kirjoittamalla ja ottamalla valokuvia.

Ryhmissä (2-3 oppijaa) turvallisuus- ja terveellisyshavaintojen aukikirjoittamista ja kehittämissuhteita (1-2 oppituntia) - ryhmä kirjoittaa havaintonsa koosteeksi. Oppilaat tulivat takaisin luokkahuoneeseen, pohtivat havaintojaan, kirjoittivat havaintosanoja lapuille ja kiinnittivät havaintolappunsa luokan seinälle ja esittelivät turvallisuushavaintonsa muille oppilaille.

Purku (ryhmät esittelevät havaintonsa toisille ryhmille) - kuvat, piirroksset (1 oppitunti) Oppilaat esittivät havaintonsa toisille oppilaille ja yhdessä pohdittiin miten oppimisympäristöä voitaisiin kehittää turvallisemmaksi ja terveellisemmäksi oppilaiden havaintojen pohjalta. Opettaja ohjasi keskustelua.